

Gespreksnotitie Defence for Children – ECPAT Nederland

Leiden, 22 september 2016.

Betreft: rondetafelgesprek vondelingenkamer

Hooglandse Kerkgracht 17- G
2312 HS Leiden
Postbus 11103
2301 EC Leiden
Tel +31 71 516 09 80
Fax +31 71 516 09 89
E-mail info@defenceforchildren.nl
KvK 41208813
Bank 545430674 - ABN AMRO
IBAN NL60ABNA0545430674
BIC ABNANL2A

www.defenceforchildren.nl

Geachte leden van de Vaste commissie voor Veiligheid en Justitie,

Graag maakt het Defence for Children van de mogelijkheid gebruik haar standpunt ten aanzien van de vondelingenkamer te delen met de Tweede Kamer. Wij baseren ons hierbij de uitgangspunten van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind en de aanbevelingen die het VN-Kinderrechtencomité op 8 juni 2015 heeft gedaan over dit onderwerp. Eveneens bespreken we de optie van het bevallen onder geheimhouding. Ten slotte volgt een korte beschouwing van de recente casussen en de reactie van de Minister daarop.

Aanbevelingen van het VN-Kinderrechtencomité

Het VN-Kinderrechtencomité uit in haar *Concluding Observations*¹ haar zorgen over de vondelingenkamers die een inbreuk mogelijk maken op het recht van het kind om te weten van wie het afstamt.² Kinderen komt dit recht toe op grond van artikel 7 IVRK, waarbij de Staat verplicht is om ervoor te zorgen dat de identiteit – waaronder mede begrepen ‘nationaliteit, naam en familiebetrekkingen’ – van het kind wordt beschermd en zo nodig hersteld (artikel 8 IVRK). Daar komt bij dat kinderen in beginsel het recht hebben om bij hun ouders op te groeien en met hen contact te houden, tenzij een scheiding van ouder en kind in het belang van het kind is (artikel 9 IVRK).

Om deze reden doet het Comité de aanbeveling aan het Nederlandse Koninkrijk om *alle mogelijk maatregelen te nemen om de vondelingenkamers in Nederland op te heffen*. Het Comité beveelt aan alternatieven onder de aandacht te brengen en maatregelen te treffen om ongewenste zwangerschappen en het achterlaten van ongewilde kinderen te voorkomen. Het Comité geeft ter overweging mee om, als *uiterste maatregel*, de mogelijkheid te introduceren om ‘onder geheimhouding’ te bevallen in het ziekenhuis.³

Bevallen onder geheimhouding

Nederland kent reeds de mogelijkheid om te bevallen onder geheimhouding. Hiervoor geldt het Protocol Afstand ter Adoptie.⁴ Bij deze vorm van bevallen wordt de naam van de moeder wel vermeld op de geboorteakte maar wordt deze, conform het protocol, geheimgehouden voor instanties. Desondanks is het onvermijdelijk dat een aantal instanties wel op de hoogte is van de identiteit van de moeder.⁵ Alhoewel deze instanties vaak hun uiterste best doen om geheimhouding te bewaren, blijft de kans op ontdekking aanwezig. Er zijn gevallen waarin bekendmaking van de identiteit van de moeder zeer verstrekken gevolgen zou kunnen hebben,

¹ CRC/C/NDL/CO/4.

² CRC/C/NDL/CO/4, par. 34.

³ CRC/C/NDL/CO/4, par. 35: The Committee also recommends that the State party consider introducing, as a measure of last resort, the possibility of confidential hospital births.

⁴ Raad voor de Kinderbescherming, Protocol Afstand ter Adoptie, versie maart 2015.

⁵ Raad voor de Kinderbescherming, Fiom, Siriz, de gecertificeerde instelling en de rechtbank.

zoals in een geval van eerwraak. Voor deze gevallen is het mogelijk dat bevallen onder geheimhouding onvoldoende waarborgen biedt, waardoor deze vrouwen ervoor kunnen kiezen om hulp te mijden, hetgeen ook voor het kind riskant kan zijn.

De Raad voor de Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming heeft geadviseerd om de mogelijkheid om onder pseudoniem bevallen te onderzoeken. Defence for Children sluit zich bij deze aanbeveling aan. Defence for Children is hierbij wel van mening dat minderjarigen een absoluut recht toekomt om hun geboorteakte op te vragen.⁶ Daarbij moeten de vindbaarheid van afstammingsgegevens gegarandeerd zijn, bijvoorbeeld door op de geboorteakte te vermelden waar de afstammingsgegevens achterhaald kunnen worden.

Recente casussen Beschermd Wieg

Gelijk de Minister van Veiligheid en Justitie in zijn brief van 12 september 2016 willen wij benadrukken dat in beide casussen die in de media zijn gebracht er geen sprake was van te vondeling leggen. Voor zover duidelijk is geworden uit de media berichten ging het in beide gevallen om een moeder die uiteindelijk is bevallen met geheimhouding en haar kind heeft afgestaan ter adoptie. Zij het dat de hierbij niet het landelijk protocol is gevolgd maar een eigen procedure (gegevens in bewaring geven bij notaris) in het leven is geroepen door de stichting Beschermd Wieg. Defence for Children maakt zich zorgen over de waarborgen en duurzaamheid van deze procedure voor de betrokken kinderen.

Visie Defence for Children

Defence for Children is bezorgd over de norm die het toestaan (of gedogen) van vondelingenkamers kan uitdragen, namelijk dat het een acceptabele oplossing zou zijn voor het probleem. Op grond van bovengenoemde overwegingen verzoekt Defence for Children de overheid om:

- het advies van het VN-Kinderrechtencomité om de vondelingenkamers te sluiten in overweging te nemen;
- via voorlichting duidelijk te maken dat de vondelingenkamer niet gezien dient te worden als oplossing en in te zetten op de door RSJ aanbevolen mogelijkheden om vroegtijdige anonieme en laagdrempelige hulp te bieden;
- de mogelijkheid te onderzoeken om onder pseudoniem te bevallen mogelijk te maken;
- het belang van het kind om kennis te nemen van zijn afstammingsgegevens zwaar te laten wegen bij een eventuele regeling over bevallen onder pseudoniem;⁷
- te onderzoeken of het mogelijk is het 'Wetsvoorstel op de jeugdverblijven' zo aan te passen dat ook toezicht op instellingen zoals het Babyhuis hiermee formeel geregeld is.
- onderzoek te doen naar de waarborgen en duurzaamheid voor kinderen bij de procedure van de Beschermd Wieg voor bevallen onder geheimhouding met afstand ter adoptie en waar nodig deze alsnog te garanderen.

Hoogachtend,

Aloys van Rest
directeur Defence for Children

⁶ In de dynamiek van de Wet Donorgegevens geldt er geen absoluut recht op afstammingsgegevens maar zal een verzoek om identiteitsgegevens voorafgegaan worden door een belangenafweging tussen de belangen van de donor en het kind.

⁷ Ook Fiom ziet een meerwaarde in de mogelijkheid om onder pseudoniem te kunnen bevallen, waarbij het belang van het kind om kennis te kunnen nemen van zijn afstammingsgegevens gewaarborgd is.